

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 195/2022-64

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara a sudcov Jany Baricovej a Rastislava Kaššáka (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky **EKOM spol. s r. o.**, Priemyselná 18, Piešťany, IČO 31 416 519, zastúpenej Mgr. Alenou Mikudovou, advokátkou, Orlická 16, Poprad, proti postupu a uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Cdo 261/2019 z 20. februára 2020 takto

r o z h o d o l :

1. Uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Cdo 261/2019 z 20. februára 2020 **b o l o p o r u š e n é** základné právo sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a jej právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Cdo 261/2019 z 20. februára 2020 **z r u š u j e a v e c m u v r a c i a** na ďalšie konanie.
3. Najvyšší súd Slovenskej republiky **j e p o v i n n ý** nahradiť sťažovateľke trovy konania **580,70 eur** a zaplatiť ich jej právnej zástupkyňi do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 20. júla 2020 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a základného práva vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa

čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) postupom a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 3Cdo 261/2019 z 20. februára 2020 (ďalej aj „napadnuté uznesenie najvyššieho súdu“), ako aj rozsudkom Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 10CoPr/4/2017-241 z 30. januára 2018 (ďalej len „rozsudok krajského súdu“). Navrhuje uvedené rozhodnutia zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie. Zároveň sa domáha náhrady trov konania spojených s podaním ústavnej sťažnosti.

1.1. Ústavný súd uznesením č. k. I. ÚS 195/2022-37 zo 6. apríla 2022 (v spojení s opravným uznesením sp. zn. I. ÚS 195/2022 z 13. marca 2024) prijal podľa § 56 ods. 5 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavnú sťažnosť na ďalšie konanie v časti namietaného porušenia základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a základného práva vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu postupom a napadnutým uznesením najvyššieho súdu. Vo zvyšnej časti ústavnú sťažnosť odmietol.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka vo veci samej vystupovala v procesnom postavení žalovanej na základe žaloby podanej [REDAKOVANÉ] (ďalej len „žalobca“) na Okresnom súde Piešťany (ďalej len „okresný súd“) 30. júna 2014 (podanou žalobou sa žalobca domáhal určenia, že výpoveď daná žalobcovi sťažovateľkou 27. januára 2014 je neplatná a sťažovateľka je povinná zaplatiť žalobcovi náhradu mzdy vo výške priemerného mesačného zárobku v sume 424,02 eur za obdobie od 1. mája 2014 do dňa, keď bude platne skončený pracovný pomer na základe súhlasu príslušného úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, t. j. za obdobie 15 mesiacov, celkom v sume 6 360,75 eur, pozn.). Ako prvoinštančný súd vo veci rozhodol okresný súd rozsudkom č. k. 4Cpr/4/2014-149 z 23. novembra 2016 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“), ktorým vo výroku I zamietol návrh žalobcu na prerušenie konania (až do právoplatného skončenia konania vo veci priznania mu invalidného dôchodku, pozn.), vo výroku II zamietol aj samotnú žalobu žalobcu a výrokom III. sťažovateľke priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

3. Na základe odvolania žalobcu (proti výrokom II a III rozsudku okresného súdu, pozn.) krajský súd svojím rozsudkom vo výroku I zmenil rozsudok okresného súdu v časti určenia neplatnosti výpovede tak, že určil, že výpoveď sťažovateľky daná 27. januára 2014 žalobcovi je neplatná a výrokom II rozsudok okresného súdu v časti náhrady mzdy a v časti náhrady trov konania zrušil a vec v zrušenom rozsahu okresnému súdu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Proti rozsudku krajského súdu sťažovateľka podala 14. februára 2019 dovolanie [s poukazom na § 421 ods. 1 písm. b) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), pozn.].

4. Okresný súd dovolanie sťažovateľky predložil na najvyššom súde 7. júna 2019, avšak najvyšší súd mu listom z 30. októbra 2019 vrátil dovolanie ako predčasne predložené s pokynom, aby okresný súd vykonal doplňujúce šetrenie zamerané na obstaranie podkladov na posúdenie správnosti postupu poštového podniku pri doručovaní zásielky (rozsudku krajského súdu, pozn.) právnej zástupkyňi sťažovateľky. Po doručení odpovede poštového podniku (9. decembra 2019,

pozn.) okresný súd opätovne predložil dovolanie sťažovateľky na najvyššom súde 23. decembra 2019.

5. Najvyšší súd napadnutým uznesením dovolanie sťažovateľky odmietol podľa § 447 písm. a) CSP ako oneskorene podané a žalobcovi priznal nárok na náhradu trov dovolacieho konania. Svoje závery odôvodnil tým, že rozsudok krajského súdu mal byť poštovým úradom doručovaný na adresu a do vlastných rúk právnej zástupkyňi sťažovateľky. Avšak vzhľadom na to, že údaje z doručienky potvrdzovali len to, že táto zásielka bola súdu prvej inštancie vrátená 23. marca 2018 ako adresátom neprevzatá v odbernej lehote, no nevyplýval z nej deň realizácie doručovania rozsudku krajského súdu poštovým podnikom ani deň uloženia zásielky (teda chýbal náležitý podklad na prijatie záveru o splnení podmienok na uplatnenie fikcie doručenia podľa § 111 ods. 3 CSP, pozn.), dovolací súd 30. októbra 2019 uložil súdu prvej inštancie, aby tento vykonal doplňujúce šetrenie zamerané na obstaranie podkladov na posúdenie správnosti postupu poštového podniku pri doručovaní tejto zásielky. Osobitne sa mal zamerať na to, kedy bola zásielka poštovým podnikom uložená. Ďalej uviedol, že poštový podnik poskytol informácie listom zo 6. decembra 2019, v ktorom uviedol, že šetrením na dodávacej Pošte [REDAKOVANÉ] bolo zistené, že predmetná zásielka prišla na túto dodávacu poštu 1. marca 2018, keď bol tiež vykonaný pokus o doručenie. Keďže adresát nebol zastihnutý na odovzdávacom mieste, poštový doručovateľ zanechal adresátovi v domovej listovej schránke oznámenie o uložení zásielky a v ten istý deň bola zásielka uložená na pošte počas plynutia odbernej lehoty. Dňa 20. marca 2018 bola zásielka vrátená späť odosielateľovi z dôvodu neprevzatia v odbernej lehote a bola dodaná odosielateľovi 23. marca 2018. S poukazom na § 111 ods. 3 CSP argumentoval, že výsledky doplňujúceho šetrenia ukázali, že v tomto prípade bola správne aplikovaná fikcia doručenia, a tým aj správne vyznačená právoplatnosť rozsudku krajského súdu. Na základe uvedeného tak podľa dovolacieho súdu vyplýva, že deň doručenia rozsudku krajského súdu právnej zástupkyňi sťažovateľky pripadol na 23. marec 2018 a lehota na podanie dovolania preto sťažovateľke uplynula 23. mája 2018. Sťažovateľka však dovolanie podala až 15. februára 2019, teda zjavne po uplynutí zákonnej lehoty.

II.

Argumentácia sťažovateľky

6. Sťažovateľka vo vzťahu k postupu a uzneseniu najvyššieho súdu namieta spôsob, akým najvyšší súd vyhodnotil splnenie podmienok na uplatnenie fikcie doručenia týkajúcej sa doručovania rozsudku krajského súdu, proti ktorému sťažovateľka podala dovolanie. V dôsledku uplatnenia tejto fikcie doručenia totiž najvyšší súd dospel k záveru, že dovolanie sťažovateľky proti rozsudku krajského súdu bolo podané oneskorene a z tohto dôvodu v zmysle § 447 písm. a) CSP jej dovolanie odmietol. Sťažovateľka konkrétne namieta, že najvyšší súd pristupoval k podmienkam uplatnenia fikcie doručenia príliš formalisticky a že bez akýchkoľvek dôkazov predpokladal prekážku doručenia výlučne na strane právnej zástupkyne sťažovateľky. Ďalej uvádza, že najvyšší súd žiadnym spôsobom neverifikoval tvrdenia poštového podniku poskytnuté mu na základe pokynu adresovanému súdu prvej inštancie doplniť chýbajúce podklady umožňujúce posúdiť splnenie predpokladov na fikciu doručenia o tom, že rozsudok krajského súdu bol právnej zástupkyňi sťažovateľky skutočne doručovaný a že o tejto skutočnosti mal poštový doručovateľ právnej zástupkyňi sťažovateľky zanechať oznámenie o uložení zásielky. Sťažovateľka taktiež najvyššiemu súdu vytýka, že jej neposkytol žiadny priestor na reakciu voči tvrdeniam poštového

podniku a nevysporiadal sa ani s potvrdeniami vystavenými poštovým podnikom sťažovateľke, ktoré majú preukazovať skutočnosť, že si právna zástupkyňa sťažovateľky v rozhodujúcom čase osobne prevzala všetky listové zásielky, medzi ktorými však nebola zásielka obsahujúca rozsudok krajského súdu. Sťažovateľka poukazuje aj na znenie § 111 ods. 1 CSP, v zmysle ktorého fikciu doručenia nie je možné uplatniť v prípade takého nesprávneho postupu doručujúceho orgánu, pri ktorom adresát, t. j. v okolnostiach konkrétneho prípadu právna zástupkyňa sťažovateľky, nič nezanedbal.

III.

Vyjadrenie najvyššieho súdu, zúčastnenej osoby a replika sťažovateľky

III.1. Vyjadrenie najvyššieho súdu:

7. Najvyšší súd vo svojom vyjadrení sp. zn. KP 3/2022-154, Cpj 78/2022 doručenom ústavnému súdu 24. mája 2022 v podstatnom uviedol, že k odmietnutiu dovolania sťažovateľky došlo v dôsledku jeho oneskoreného podania a tento záver vyplynul z doplňujúceho šetrenia vykonaného okresným súdom, ktorému bol na tento účel vrátený spis bez rozhodnutia o dovolaní (listom najvyššieho súdu z 30. októbra 2019, pozn.). V tomto liste bolo súdu prvej inštancie uložené, aby vykonal doplňujúce šetrenie zamerané na obstaranie podkladov na posúdenie správnosti postupu poštového podniku pri doručovaní predmetnej zásielky (rozsudku krajského súdu, pozn.) právnej zástupkyne sťažovateľky. Osobitne sa pritom mal prvoinštančný súd zamerať na zistenie, kedy bola poštovým úradom táto zásielka uložená. Ďalej uviedol, že z takto získaného oznámenia poštového podniku (ktorý sa nachádza na č. 1. 364 spisu súdu prvej inštancie, pozn.) je zrejmé, že bolo namieste usúdiť splnenie zákonných podmienok uloženia zásielky a jej následného vrátenia odosielateľovi s následkom uplatnenia (na strane právnej zástupkyne sťažovateľky, pozn.) tzv. fikcie doručenia podľa § 111 ods. 3 v spojení s § 106 CSP.

III.2. Vyjadrenie zúčastnenej osoby:

8. Ústavný súd upovedomil žalobcu ako zúčastnenú osobu o podanej ústavnej sťažnosti sťažovateľky (§ 126 zákona o ústavnom súde) a umožnil jej vyjadriť sa k nej. Zúčastnená osoba v lehote stanovenej ústavným súdom stanovisko nezaslala, čím toto svoje právo nevyužila.

III.3. Replika sťažovateľky:

9. Sťažovateľka sa na výzvu ústavného súdu z 25. mája 2022 k stanovisku najvyššieho súdu vyjadrila podaním doručeným ústavnému súdu 20. júna 2022, v ktorom poukázala na to, že z obsahu tohto stanoviska nie je možné zistiť, z akých dôvodov a na základe ktorých konkrétnych právnych noriem dovolací súd vrátil súdny spis bez rozhodnutia o dovolaní súdu prvej inštancie, ktorému zároveň uložil vykonať doplňujúce šetrenie. Poukázala tiež na to, že aj v tomto stanovisku najvyšší súd „len“ poukázal na závery napadnutého uznesenia a viac k veci neuviedol. Namietala, že ani tentokrát sa nedozvedela, ako dovolací súd posudzoval jej skutkovú a právnu argumentáciu týkajúcu sa toho, že poštový úrad jej 2. marca 2018 a 12. marca 2018 nevydal oznámenú listovú zásielku (č. UC257803637SK, pozn.), hoci si právna zástupkyňa bola na pobočke pošty osobne prevziať poštu doručovanú do vlastných rúk. Tiež namietala, že sa nedozvedela

ani odpoveď na to, prečo dovolací súd prehliada skutočnosť, že poštový doručovateľ na obálke zásielky uviedol ako dôvod jej vrátenia neprevzatie adresátom v odbernej lehote (čo ale odporuje faktu, že si právna zástupkyňa sťažovateľky počas plynutia odbernej lehoty zásielky osobne na pošte prevzala listy, ktoré jej boli adresované v období od 20. februára 2018 do 12. marca 2018, pozn.). Uvedené doplnila tvrdením, že ak bola právna zástupkyňa sťažovateľky osobne prítomná na pošte počas odbernej lehoty a prevzala registrovanú poštu, mohla zásielku iba prevziať alebo odmietnuť prevziať, o tom však poštový doručovateľ nepredložil žiadny záznam. Zároveň namietala, že ani v tomto vyjadrení najvyšší súd nevysvetlil, prečo sťažovateľke neumožnil oboznámiť sa s obsahom písomného vyjadrenia poštového úradu zo 6. decembra 2019 a neumožnil jej tak uplatniť voči nemu jej námietky alebo žiadať doplnenie prešetrenia doručovania tejto súdnej zásielky. Uviedla, že ak by jej bolo zo strany dovolacieho súdu umožnené vyjadriť sa k stanovisku poštového úradu, tak by sa dovolací súd okrem iného dozvedel, že sťažovateľke poštový úrad oznamuje všetky zásielky elektronicky a predmetná zásielka (č. UC257803637SK, pozn.) nebola doručovaná prostredníctvom služby opakovaného doručenia, tiež že po uplynutí šiestich mesiacov poštový úrad neuchováva s výnimkou informácie o doručení zásielky žiadne ďalšie údaje o doručovaní oznámenej pošty. Poukázala aj na všeobecné nedostatky v doručovaní poštovým úradom, o čom musel mať podľa jej názoru dovolací súd vedomosť aj z vlastnej činnosti. Na záver uviedla, že dovolací súd nevykonával všetky potrebné dôkazy na zistenie okolností doručovania uvedenej zásielky a ňou v tejto súvislosti predložené listinné dôkazy v napadnutom uznesení ani nespomína. Je toho názoru, že v rámci odôvodnenia napadnutého uznesenia absentuje akékoľvek hodnotenie dovolacieho súdu vo vzťahu ku skutkovým tvrdeniam a argumentácii sťažovateľky.

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

10. Ústavný súd upustil od ústneho pojednávania, pretože na základe obsahu ústavnej sťažnosti, podaní účastníkov konania a obsahu ústavným súdom vyžiadaných spisových materiálov okresného súdu a najvyššieho súdu je zrejmé, že od ústneho pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci (§ 58 ods. 3 zákona o ústavnom súde).

11. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie základného práva vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a základného práva vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu postupom a napadnutým uznesením najvyššieho súdu.

IV.1. K namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie:

12. Vo vzťahu k namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru podstata argumentácie sťažovateľky spočíva v tom, že najvyšší súd pristupoval k podmienkam uplatnenia fikcie doručenia príliš formalisticky, že bez akýchkoľvek dôkazov predpokladal prekážku doručenia výlučne na strane právnej zástupkyne sťažovateľky a predovšetkým sa nezaoberal jej argumentmi.

13. Prv ako ústavný súd pristúpi k posúdeniu sťažnostnej argumentácie uvedenej v ústavnej sťažnosti, považuje za nevyhnutné zdôrazniť, že nie je súdom vyššej inštancie rozhodujúcim o opravných prostriedkoch v rámci sústavy všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Z tohto dôvodu sa úloha ústavného súdu obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov interpretácie a aplikácie zákonov všeobecnými súdmi s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie vecí všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojvôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam. Pojem svojvôle možno interpretovať na prípady, keď všeobecný súd urobí taký výklad použitej právnej normy, ktorý je v extrémnom rozpore s právom na súdnu ochranu a princípom spravodlivosti, alebo ho urobí v inom než zákonom ustanovenom a v právnom myslení konsenzuálne akceptovanom význame či bez bližších nerozpoznateľných kritérií (I. ÚS 295/2020).

14. Z ústavnoprávneho pohľadu je zmyslom a účelom základného práva na súdnu ochranu zaručiť, resp. umožniť každému reálny prístup k súdu, a to po splnení podmienok ustanovených zákonom. Článkom 46 ods. 1 ústavy sa teda zaručuje predovšetkým prístup k súdu, pretože len v takom prípade sa vytvárajú podmienky na domáhanie sa práva na súdnu ochranu (IV. ÚS 187/2022). Slovenská republika, ako aj všetky jej orgány verejnej moci majú pozitívny záväzok aktívnym spôsobom zabezpečiť, aby práva a slobody garantované jej právnym poriadkom neboli oprávneným subjektom pod jej jurisdikciou len formálne garantované, ale aby tieto práva a slobody boli „prakticky a efektívne“ dosiahnuteľné (I. ÚS 268/2023).

15. V zmysle judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva právo na prístup k súdu nie je chápané ako absolútne právo, ale môže podliehať obmedzeniam, ktoré nemôžu obmedziť prístup jednotlivca spôsobom narušajúcim samotnú podstatu tohto práva [Stanev proti Bulharsku Bulgaria (Veľká komora), 2012, bod 229; Baka proti Maďarsku (Veľká komora), 2016, bod 120; Naït-Liman proti Švajčiarsku (Veľká komora), 2018, bod 113; Philis proti Grécku (č. 1), 1991, bod 59; De Geouffre de la Pradelle proti Francúzsku, 1992, bod 28].

16. Predmetom tohto konania pred ústavným súdom je rozhodovanie o tom, či v danom prípade nedošlo k takému arbitrárnemu a formalistickému hodnoteniu zisteného skutkového stavu – doručovania rozhodnutia odvolacieho súdu (rozsudku krajského súdu, pozn.) právnej zástupkyňi sťažovateľky, v dôsledku ktorého by došlo k odopretiu prístupu k súdnemu konaniu v dôsledku odmietnutia podaného dovolania ako oneskorene podaného.

17. Ako už bolo uvedené, sťažovateľka namieta predovšetkým tú skutočnosť, že sa najvyšší súd v napadnutom uznesení v zásade vôbec nevysporiadal s jej argumentáciou týkajúcou sa neadekvátneho postupu poštového podniku pri doručovaní jej predmetnej zásielky. Na tomto mieste ústavný súd poukazuje na to (ako to vyplýva z obsahu okresným súdom predloženého spisového materiálu, pozn.), že sťažovateľka aj priamo v podanom dovolaní (konkrétne v jeho časti pod č. V, pozn.) uviedla pomerne rozsiahlu argumentáciu (vo vzťahu k začatiu plynutia lehoty na podanie dovolania, pozn.), v ktorej predostrela opis skutočností, ktorými odôvodňovala to, že došlo zo strany poštového podniku k nekorektnému doručovaniu rozsudku krajského súdu

jej právnej zástupkyňi. Tiež v rámci tejto argumentácie sťažovateľka poukázala na to, že jej (resp. jej právnej zástupkyňi, pozn.) poštový podnik v období od 20. februára 2018 do 12. marca 2018 adresoval viaceré oznámenia o doručovaní listových zásielok, ktoré si právna zástupkyňa prišla osobne na pošte prevziať 2. marca 2018 a 12. marca 2018. Poukázala na to, že poštový úrad jej však 2. marca 2018 nevydal žiadnu zásielku s odôvodnením, že oznámenie o doručení zásielky, ktoré predložila, je pre chybu doručovateľa nesprávne a bolo určené inej osobe. Doplnila, že 12. marca 2018 jej následne poštový úrad vydal celkom 4 (iné, pozn.) zásielky (poskytnutie informácií k týmto 4 zásielkam zároveň sťažovateľka priložila aj k dovolaniu, pozn.). Už v dovolaní zároveň dôvodila tým, že žiadne ďalšie zásielky adresované jej (resp. jej právnej zástupkyňi, pozn.) do vlastných rúk pred 12. marcom 2018 poštový podnik k 12. marcu 2018 v systéme neevidoval.

18. Obsahom spisového materiálu okresného súdu je aj samotná doručenka, resp. doručovacia obálka, z ktorej jednoznačne vyplýva, že okresný súd ju podal na poštovú prepravu 27. februára 2018, absentuje na nej uvedenie dátumu uloženia zásielky, pričom na jej zadnej strane je len zaškrtnuté políčko „zásielka neprevzatá v odbernej lehote“, a vrátená bola okresnému súdu 23. marca 2018. Z uvedeného vyplýva, že argumentácia sťažovateľky týkajúca sa doručovania zásielky uvedená v podanom dovolaní (ako je bližšie rozvedená v predchádzajúcom bode, pozn.), bola relevantná. Najvyšší súd na ňu mal reagovať a adekvátnym spôsobom sa vysporiadať najmä s tým, že zo strany poštového úradu ne/bolo v rámci obdobia od 20. februára 2018 do 12. marca 2018, do ktorého evidentne spadá aj doručovanie predmetnej zásielky obsahujúcej rozhodnutie odvolacieho súdu, právnej zástupkyňi adresované oznámenie o doručovaní tejto listovej zásielky. Zároveň bolo potrebné, aby najvyšší súd poskytol (napríklad aj na základe doplneného šetrenia, pozn.) jasnú odpoveď k argumentu, prečo sťažovateľke nebola jednak 2. marca 2018 a následne ani 12. marca 2018 (spolu so 4 inými zásielkami, pozn.) vydaná aj zásielka obsahujúca odvolacie rozhodnutie (obzvlášť ak z obsahu spisu aj z vyjadrenia poštového úradu jasne vyplýva, že v danom čase sa táto zásielka mala nachádzať na pošte, kde mala byť podľa vyjadrenia poštového úradu uložená po neúspešnom doručovaní 1. marca 2018 počas plynutia odbernej lehoty, ktorá podľa predloženého vyjadrenia uplynula až 20. marca 2018, keď bola zásielka vrátená ako nedoručená, resp. neprevzatá v odbernej lehote, späť okresnému súdu, pozn.).

19. Z obsahu odôvodnenia napadnutého uznesenia však jednoznačne vyplýva, že najvyšší súd sa pri odmietnutí dovolania sťažovateľky opieral výlučne o vyjadrenie (resp. opis priebehu doručovania, pozn.) uvedené samotným poštovým podnikom v jeho odpovedi adresovanej v rámci doplnenia šetrenia okresnému súdu (na základe požiadavky najvyššieho súdu, pozn.).

20. Podľa § 111 ods. 1 CSP do vlastných rúk sa doručuje tak, že adresát potvrdí prijatie písomnosti na potvrdení o doručení písomnosti (ďalej len „doručenka“); údaje v doručke sa považujú za pravdivé, ak nie je dokázaný opak. Doručenka je verejnou listinou.

21. Na základe uvedeného preto ústavnému súdu v danom prípade neostáva iné len konštatovať, že najvyšší súd pri vydaní napadnutého uznesenia pochybil v tom zmysle, že sa dostatočne (resp. v zásade vôbec, pozn.) nevysporiadal s argumentáciou predloženou zo strany sťažovateľky, ktorá bola rozhodujúca pre určenie včasnosti podania jej dovolania proti rozsudku krajského súdu. Podľa posúdenia ústavného súdu však najvyšší súd v okolnostiach veci postupoval značne formálne a bez snahy vyvažovať práva zúčastnených strán, keď sa bez dostatočného prezentovania vlastných

argumentov, ktorými by reagoval a prípadne by nimi vyvrátil protiargumenty sťažovateľky, priklonil k uplatneniu fikcie doručenia v neprospech sťažovateľky. A to len na základe čisto formálneho prebratia argumentov uvedených vo vyjadrení poštového podniku, v dôsledku čoho odmietol dovolanie sťažovateľky ako podané oneskorene. Ústavný súd preto zhodnotil, že v tejto veci najvyšší súd formalistickým postupom v zásade sťažovateľke odoprel prístup k súdnemu (dovolaciemu, pozn.) konaniu v dôsledku neprimerane prísneho posudzovania splnenia podmienky fikcie doručenia podľa § 111 CSP.

22. Z judikatúry ústavného súdu vyplýva, že neodmysliteľnou súčasťou obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam. V danom prípade však najvyšší súd v napadnutom uznesení, ktorým odmietol dovolanie sťažovateľky ako podané oneskorene, nepostupoval v súlade s touto požiadavkou. Ústavný súd preto s poukazom na všetko uvedené dospel k záveru, že napadnutým uznesením došlo k porušeniu základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a jej práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku nálezu).

23. Na tomto mieste ústavný súd zdôrazňuje, že nevyslovuje právny názor k otázke, či sťažovateľke (resp. jej právnej zástupkyni, pozn.) bol alebo nebol riadnym spôsobom doručovaný rozsudok krajského súdu. Avšak najvyšší súd sa v následnom konaní bude musieť primárne ústavnoprávne relevantným spôsobom vysporiadať s otázkou doručovania odvolacieho rozhodnutia, resp. sťažovateľkou v tejto súvislosti predloženou argumentáciou a jasne a dostatočne na ňu reagovať.

24. Keďže najvyšší súd napadnutým uznesením porušil základné právo sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a jej právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil najvyššiemu súdu na ďalšie konanie (bod 2 výroku nálezu).

IV.2. K namietanému porušeniu základného práva vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom:

25. Pokiaľ ide o sťažovateľkou namietané porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (základného práva vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, pozn.), zásah do tohto základného práva vidí v tom, že najvyšší súd pred vydaním napadnutého uznesenia neoboznámil sťažovateľku s výsledkom „doplňujúceho šetrenia“ na poštovom úrade vykonanom okresným súdom pred opätovným predložením jej dovolania. Najvyššiemu súdu vytýka, že jej neposkytol žiadny priestor na reakciu voči tvrdeniam poštového podniku (týkajúcim sa doručovania rozsudku krajského súdu právnej zástupkyni sťažovateľky, pozn.).

26. Ústavný súd však opakovane poukazuje na to, že sťažovateľka už v podanom dovolaní (konkrétne v jeho časti pod č. V, pozn.) predostrela pomerne jasnú argumentáciu, v ktorej sa venovala otázke začatia plynutia lehoty na podanie dovolania v jej veci (kde uviedla práve

skutočnosti týkajúce sa doručovania predmetnej zásielky a predostrela svoju argumentáciu týkajúcu sa postupu poštového úradu, pozn.).

27. Ako už bolo uvedené, pretože sťažovateľka už v podanom dovolaní (v jeho časti pod č. V, pozn.) prezentovala svoje argumenty týkajúce sa priebehu doručovania zásielky, ústavný súd preto v okolnostiach veci dospel k záveru, že najvyšší súd tým, že sťažovateľke následne neposkytol možnosť reagovať na doplňujúce informácie poštového podniku, nezasiahol do predmetného základného práva sťažovateľky v ústavnoprávne relevantnej intenzite. Ústavný súd totiž vychádza z toho, že sťažovateľka v dovolaní predniesla vo vzťahu k doručovaniu pomerne jasnú a obsiahlu argumentáciu, na ktorú mal najvyšší súd zodpovedajúcim spôsobom reagovať v odôvodnení napadnutého uznesenia, ak s ňou nesúhlasil (k čomu však nedošlo, ako to vyplýva zo záverov uvedených v predchádzajúcej časti odôvodnenia tohto nálezu, pozn.). V tejto časti preto ústavnej sťažnosti sťažovateľky nevyhovel (bod 4 výroku nálezu).

IV.3. K namietanému porušeniu základného práva vlastniť majetok a práva na ochranu majetku:

28. Pokiaľ ide o sťažovateľkou namietané porušenie základného práva vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu napadnutým uznesením, ústavný súd sa v tejto časti riadil princípom minimalizácie svojich zásahov do právomoci všeobecných súdov, ktorých rozhodnutia sú v konaní o ústavnej sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy preskúmané. V súlade so svojou doterajšou judikatúrou vychádzal z toho, že v nadväznosti na vyslovenie porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením a jeho zrušením sa otvára priestor na to, aby sa najvyšší súd po vrátení veci v ďalšom konaní sám vysporiadal s ochranou uvedeného práva hmotnoprávneho charakteru. V tejto časti preto ústavnej sťažnosti nevyhovel (bod 4 výroku nálezu).

V.

Trovy konania

29. Ústavný súd priznal sťažovateľke (§ 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde) nárok na náhradu trov konania v celkovej sume 580,70 eur (bod 3 výroku nálezu).

30. Pri výpočte trov právneho zastúpenia sťažovateľky ústavný súd vychádzal z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov [(ďalej len „vyhláška“); § 11 ods. 3, § 13a, § 16 ods. 3 vyhlášky]. Základná sadzba odmeny za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2020 je 177 eur a hodnota režijného paušálu je 10,62 eur. Sťažovateľke vznikol nárok na náhradu trov konania za dva úkony právnej služby uskutočnené v roku 2020 (prevzatie a príprava zastúpenia a podanie ústavnej sťažnosti). Základná sadzba odmeny za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2022 je 193,83 eur a hodnota režijného paušálu je 11,63 eur. Sťažovateľke vznikol nárok na náhradu trov konania za jeden úkon právnej služby uskutočnený v roku 2022 (podanie repliky k vyjadreniu najvyššieho súdu). Celkovo sťažovateľke vznikol nárok na náhradu trov v sume 580,70 eur.

31. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je najvyšší súd povinný uhradiť na účet právnej zástupkyne sťažovateľky (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 CSP) označenej v záhlaví nálezu v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Bratislave (detašované pracovisko) 13. marca 2024

Miloš Maďar
predseda senátu